

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt — kr.
Fél évre	2 frt — kr.
Negyed évre	1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

A mi helyzetünk.

A mióta kedvelt lapunkat olvasom, mindig legnagyobb figyelemmel kísérem az ország különböző vidékeiről beérkezett és a lapunkban közzétett leveleket, még pedig azért, hogy ez által tájékozást nyerjek arra nézve, vajjon az ország más vidékein is olyan mostoha elbánásban részesülnek-e az erdészeti altisztek, mint a mi vidékünkön, vagy pedig másfelé jobb a sorsuk. Fájdalom, hogy az eddig olvasott számos ilyen levél egybehangzóan azt panaszolja, hogy bizony másfelé sem rózsás ágyon pihennek a tisztelt kartársak, hanem sorsuk közös a többiével.

A magán erdőbirtokok között — már a melyeket szerencsém volt a levelezésekből megismerhetni — eddig csak egy érdemli meg a „rendezett uradalom” czímet, ez pedig a nagyváradi latin szertartású püspöki uradalom, hol meg lett vetve a nyugdíj intézet alapja magának az uradalomnak a kezdeményezéséből, míg mi többi uradalmiak mentül jobban vélünk közeledni egy szebb és jobb jövő felé, annál jobban távolodunk attól s reményünk csillaga a helyett, hogy fényesednék, mind jobban elhalványul, már tudniillik csillaga annak a reménynek, melyet szolgálatadóink jóindulatába helyeztünk s most már csak új csillagnak a fénye dereng a távolból felénk, a melybe minden józan gondolkodású erdészeti és vadászati altiszt összes reményét vetheti s ez az országos nyugdíj és segély egyesületünknek most fölkelőben levő csillaga. Ez az intézmény lesz az, mely — ha Isten segedelme mellet azt saját erőnkől meg-

alakíthatjuk, — hivatva lesz nekünk egy jobb jövőt biztosítani; tudva pedig ezt, első és legfőbb kötelességünk az eszme megpindítójét, lapunk szerkesztőjét minden kitelhető módon és teljes erőnkől nehéz munkájában támogatni.

Hogy általános helyzetünk eddigelé alig javult valamelyest, igazolja az a körülmény, hogy bár az 1879 évi erdőtörvény intézkedése szerint 1889 évi július 14-ike után csak olyan egyének lesznek az erdészethoznál alkalmazhatók, kik a hivatkozott erdőtörvény 37 §-ában körülírt képzettséggel bírnak s bár eme határidő óta immár a második évtized is eltelt, mégis mindig találunk helyeket, hol a szakképzettekkel betöltendő állásokat minden előtanulmányt nélkülöző atyafiak foglalják el, kiszorítva onnan az arra hivatottakat. Ez különben természetes kifolyása annak, hogy a birtokosok nagy része még mindig előnyt ad a rossz, de olcsó anyagnak a jó, de talán valamivel drágább fölött. Egyébként ne csodálkozzunk ezen, mert hiszen a hiba abban rejlik, hogy a közigazgatási hatóságok némelyike a törvény világos rendelkezései ellenére még mindig esküre bocsátja az olyanokat is, kik a törvényt szabta szakvizsgának hijával vannak. Végre annak a tudatára kellene ébredni az erdőbirtokosoknak, hogy korunkban már nem elegendő kerülni az erdőt, a mit ugyan megtesznek az ilyen erdőkerülők is, hanem észszel is kell dolgozni, ha erdőgazdaságunkat fölvirágoztatni akarjuk. Itt lenne már az ideje annak, hogy az erdőőri állás ne jutalma a kocsisok és béresek jó szolgálatainak, hanem legyen az, a minek lennie kell: előmozdítója az erdészeti szép és nemes hivatásának.

Terhes és felelősségteljes szolgálatunk jól teljesíthetőségének egyik fő feltétele az is, hogy a köznép előtt meg legyen a szükséges tekintélyünk, már pedig hogy az ilyen kollégák alkalmazása minden egyébre alkalmas, csak tekintélyünk növelésére nem, azt hiszem fölösleges bővebben vitatni.

Annak, ki hivatását igaz buzgósággal, lelkiismeretesen akarja teljesíteni, első sorban szüksége van a tisztességes megélhetésre, mert igyekezetünket mi sem hátráltatja jobban, mint a nyomorral, a földi gondokkal való küzködés, sőt csírája lehet a gonosz indulatoknak, a bűnnek is, mert a nyomor az, mely legkönnyebben viheti az embert a bűnnek ösvényére.

Ismerek egy püspöki uradalmat, melyben régente meg volt adva az erdészeti altiszteknek a megélhetés módja s bár a világ rendje szerint mindennek előre kellene haladni, itt mégis visszafejlődést tapasztalhatunk, mert újabban az erdőőri fizetést minden mellékjavadalmazás nélkül évi 200 forintban állapították meg, talán azért ennyiben, hogy abból naponként 55 krajczár esvén, az 5 krajczár többlettel az erdőőr megkülönböztethető legyen az 50 krajczáros napibérésektől; ha azután erre a javadalmazásra nem akad szakképzett egyén, hát hiszen az nem baj, ott van egész serege a mindenféle más rendű cselédségnek, mely kapva kap a szép hangzású „erdész” tituluson.

Ezeknek a viszonyoknak tulajdoníthatjuk talán azt a körülményt is, hogy magán uradalmi erdőőri állásokra kiírt pályázat olyan ritka, mint a fehér holló, mert a birtokosok nyilván szegyenkeznek a nagy nyilvánosság elé állani az általuk nyújtott javadalmazások nyomorúságos voltával. Csakugyan legfőbb ideje lenne már, hogy az irányadó körök komolyan foglalkozzanak a magán uradalmi erdészeti altisztek helyzetével is, megszabván egyrészt azoknál a minimális fizetést, másrészt pedig kötelezővé tévén az állásoknak nyilvános pályázatok útján való betöltését.

Az erdészeti altisztek egyik legnagyobb és legjogosabb panasza az, hogy az elöljárók nagy része nem becsüli meg őket érdemük szerint, hanem úgy bánik azokkal, mint kocsi-sainál és béreseinél megszokta s ez által nagyban elősegítik a szolgáltság kifejlődését, kiírtván az önállóságnak és függetlenségnek még a csíráját is. Nem ritka eset az olyan, hogy az erdőőrt a munkások s egyáltalában a köznép füle hallatára szidalmazták, ocsmány szavakkal, gúnynevekkel illetik, mely eljárás nagyban hivatott azok tekintélyét éppen ott lerombolni hol arra legnagyobb szükség van. Tudtommal a katonaságnál — hol pedig a fegyelem legnagyobb — az altisztet csak hasonrangú társai előtt szabad megdorgálni, ha erre rászolgált s

TÁRCZA.

A felhők között.

(Erdei történet).

(folytatása).

Az eredménytelen kutatás napja Vassra nézve boszantó, leányára nézve azonban gondterhes volt. A leány ugyan önmagának sem merte bevallani s mégis érezte, hogy atyja irányában a történetek után kételyei támadtak. A legjobb akarat mellett sem szabadulhatott a nyomasztó gondolatoktól. Borbála meg az alatt égnék emelt kezekkel futott az országuton, közben borzasztó átkokat szórva a főerdőőrré.

Már az est borult a tájra és még semmi hír sem érkezvén, Regina aggodalma növekedett. A sarokban elhelyezett Istenanya szent képe előtt levő mécset a

szokottnál korábban gyújtotta meg s áhitattal borult le az imádsámo lyra, Csendes ima mellett buzgón fohász kodott, hogy bár történnék csoda, mely atyjáról a gyanút elhárítaná. Midőn később atyja belépett, már befejezte volt imádságát, de az öreg arczáról mindjárt leolvasta, hogy a kutatás eredménytelen volt.

— Ne búsulj, atyám — szólt a mogorván ülőhöz — Lukács maj elő fog kerülni.

— Úgy látszik, hogy a föld nyelte el; soha sem hittem volna, hogy az az ember annyi galibát fog nekem csinálni — dörmögte Vass elégedetlenül.

— Isten tudja, hol lehet, hiszen egy rongyos nyúl vagy őz kedvéért, melyet könnyen lophat, csak nem maradhat el — szólt Regina s kisietett a konyhába fölitalálni a szerény vacsorát.

Közben megérkezett a két erdőőr is, jelentve, hogy semmiféle nyomra nem akadtak. A főerdőőr egy szóval sem nyilvánította csodálkozását, mert biztosra vette, hogy az orvvadász valamely mély szakadéokban fekszik zúzott tagokkal s ez által ellene tesz hamis

jaj lenne annak a tisztnek, kire rábizonyulna, hogy altisztjének a tekintélyét a közlegények előtt lerontotta. Avagy talán azt hiszi némely ember, hogy a durvasága az ő tekintélyét növeli? Bizon lepad az ilyen esetekben mindkettőnél, a dorgálónál is, a megdorgátnál is, a nép pedig jót nevet a markába, mikor látja, hogy az urak veszekednek, jól tudván azt, hogy ezt az elkedvetlenedés fogja nyomon követni, a miből ő majd csak hasznot húzhat.

Valóban itt lenne már az ideje, hogy ezeket és más hasonló bajokat gyökeren orvosolnának, mert bizon a mostani irányunk nem a fejlődés, hanem a züllés felé vezet!

Egy kartárs.

Fegyver és egyenruha viselés.

Abban az időben, midőn a fegyverviselésre és fegyverhasználatra vonatkozó miniszteri szabályrendelet ki lett adva, fűztünk hozzá magunk is néhány megjegyzést, melyeket nem a száraz tudomány, hanem a tapasztalás, az életbölcse ség adott tollunk hegyére, most, midőn tapasztalataink még bővültek s lapunk egy barátjának hozzánk érkezett panaszos levele által sarkalva, kissé újból föllevenítjük a dolgot szólva egyúttal az egyenruháról is, mert hiszen legalább is olyan tartozéka a szolgálati fegyvernek és tartozékainak, mint a milyen a taliga az ekének.

Az említett rendelet 1. §-a következőképen szól:

tanubizonyságot. Terhére esett a magány s így marasztalta két társát, hogy vele vacsorálván fárdságukat itt pihenjék ki, mit azok szívesen fogadtak s csakhamar megjelent a kíváncsiságtól sarkalt pap is. A beszéd természetesen az eltűnt Lukács körül forgott, melyben Regina nem vett részt, de gondosan figyelt minden szóra, megfigyelve a beszélők arczvonásait.

Vass izgalottságában több ivott a szokottnál; kedve lett volna mindent törni, zúzni. A pap látván, hogy semmit sem tudhat meg, csakhamar eltávozott, a két erdőőr is több izben kezdett búcsúzni, de Vass mindig marasztalta őket, hogy csak igyanak még tovább. Regina már hálószobájába vonult s a férfiak még mindig poharaztak. Midőn a leány kitekintett az ablakon, a hold fényénél látta az országutat segélyező fenyők fekete árnyait, melyek olyanoknak látszottak, mintha valamely titkoknak kísérteties őrzői lennének. Izgatottan járt kell a szobában s félve az izgalmas álmoktól, nem mert lefeküdni. Az óra egyik negyedet a másik után ütötte s ő még mindig ébren volt üldözve komor

„Az erdőtörvény 17 §-ában megnevezett erdőbirtokosok erdeinél alkalmazott s hatóságilag felesketett minden erdőőr szolgálatadójától egy rövid vadászkést képező szurony nyál és természetes színű szíjon viselendő bőrtokkal ellátott könnyű szerkezetű hátultöltő karabélyt kap, melyet szolgálatában állandóan magával viselni köteles“.

Ennek a szabályrendeletnek megalkotásánál vajjon mire voltak tekintettel s mily célból lett elrendelve az ilyen fegyver viselése? Az erdővédelem céljából aligha, de még az okszerűség sem parancsolta azt. A rendelet meghozatala előtt az erdőőr vállára vetette saját 2½—3 kilogramm súlyú vadászfegyverét s bejárta naponta szorgalmasan védkerületének minden zugát könnyedén, minden nagyobb fáradság nélkül; most ugyanezt kellene megcselekednie a hátultöltő karabélylyal a vállán, egy kimustrált katonai szurony nyál s ugyancsak a katonaihoz hasonló s 10 darab éles töltényt magába záró tölténytartó táskával az oldalán, melyeknek összes súlya az 5—6 kilót meghaladja s természetes, hogy e mellett még elemőzsiás tarizsnyáját sem hagyhatja otthon a szögön, mert különben ugyancsak fölkapik az álla s így körülteremtettéve a különféle szíjazatokkal, mint valami paradésló, kénytelen mászni a merdélyeket, szakadékokat, a mi különösen a kánikulai hőségben nagyon kellemes foglalkozás. Az ilyen megterhelés azután nem csak az idősebbeknél, de az ifjaknál is rövid idő alatt kiszípolozza a testi erőt, ha szolgálatuknak buzgón megfelelnek, vagy pedig megalazítja bennük az igyekezetet a szolgálat rovására. De még megjárja a dolog ott, hol csakugyan ilyen könnyebb karabélyt kap az erdőőr, hanem hát nem mindig úgy van ez, mert ezek az apró karabélyok új állapotban fölötte drágák (ha jól tudjuk, a steyeri fegyver gyárban

gondolatoktól. Talán mégis? De csakhamar fölriadt s tiltakozó mozdulatot tett, mintha csak elüzni akarná a rossz gondolatokat. Néha egy könnyecseppet morzsolt szét szép szemeiben. Mélázásából az ajtó nyílása rezzentette föl; a két vendég távozott; még látta őket, a mint a ház előtti tisztáson keresztül a sóhajok fenyője felé vették útjokat, karjaik heves mozdulata mutatta, hogy élénken vitatkoznak, egy ideig még elmosódó hangjuk is hozzá hatolt, míg végre a keresztúton elválva eltűntek szemei elől.

A két férfiú esti viselkedése olyan különös volt; észrevette, a mint az egyik titokban atyjára mutatva, gyanusan kacsintott társára. Félelem szállta meg, rémképek gyötörték s már megvirradt s ő még sem hunyta le szemeit. Midőn kilépett a másik szobába, hogy a reggelit elkészítse, atyját már felöltözve találta.

— Ma korábban keltem, kedves gyermekem — szól leányához — nehéz napom lesz ma. Egész éjjel nem volt nyugtom, most lemegyek a városba főnökömnél és a hatóságnál bejelenteni a Lukács esetét s elmondok ott mindent, a mit erre nézve csak tudok.

darabját mintegy 37 forinton adják), a birtokos tehát, kivált az, kinek nagyobb megrendelést kellene tennie visszariad a tekintélyes kiadástól s igyekszik a hadseregnél kiselejtezett s nem ritkán ócska vasnál alig többet érő lovasági karabélyokat beszerezni, ilyenekhez pedig nem juthatván — kivált a szurony hiánya miatt — pótolja őket a régi jó időkből megmaradt Wenzl-féle gyalogsági puskákkal, melyekből ugyan 3 forint pontomáron eleget lehet kapni, de dióverőhöz hasonló hosszúságuknál fogva minden egyéb alkalmasak, mint az erdő sűrűségének az átkutatására.

Mi a rendeltetése tulajdonképen a fegyvernek az erdőör kezében? A támadás semmi esetre sem, mert hiszen a hivatkozott rendelet további szakaszai szigoruan megvonják azokat a határokat, melyek közt a löfegyvert használni szabad s így célja nem lehet egyéb, mint az önvédelemnél való fölhasználása. Itt önként fölmerül az a kérdés, hogy az önvédelemnél melyik a biztosabb, vajjon az ilyen szolgálati, vagy pedig a jó vadász fegyver? A lövés biztossága tekintetéből tagadhatlanul előnyt kell adunk a söréttel töltött vadászpuskának a golyót fegyver fölött, mert azzal mindig könnyebb a célzt eltalálni. Igen, de a szabályrendelet intenciója tulajdonképen az, hogy az emberek testi épségében minél kevesebb kár essék, hát már most nézzük meg közelebbről, hogy is állunk ebben a tekintetben.

Régi idők óta azt tanítja a tapasztalás, hogy az ember akkor, midőn lő, vagy eltalálja a célzt, vagy nem; ha már most támadómat eltaláltam, a golyós lövedék bizonyára nagyobb kárt fog benne tenni, mint a sokkal könnyebb sörétes lövés, míg ellenben ha el nem találtam, akkor ő kerekedhetik fölül s az én életem forog kockán s így csak az a kérdés maradna fenn,

hogy tulajdonkép kinek az életét vagy testi épségét óhajtja jobban kimélni a fegyverhasználatról szóló rendelet? vajjon az orvvadászt és fatolvajét, vagy pedig az erdőörét?

Lehet, hogy a vadászhatás megakadályozása a célja a szolgálati fegyver viselésének, de hát egy becsületes erdőörnél (már pedig feltételeznünk kell, hogy mindegyik az) nem elegendő erre az egyszerű tilalom?

Vagy talán nagyobb tekintélyt kölcsönöz az erdőörnek a szolgálati fegyver viselése? A 17 § alá tartozó erdők birtokosai közt számos olyan van, ki erdőörét egyenruhával nem látja el, sem arra általányt nem ad, az erdőör pedig saját pénzén ilyet nem vesz mert a polgári öltözet nem csak hogy olcsóbb, de kényelmesebb is. Már most fessünk le magunknak lelki szemeink előtt egy ilyen polgári ruhába bujtatott embert, körülaggatva a sok különféle szíjjazattal s keressünk hasonlatosságot közte és más valami közt s úgy fogjuk találni, hogy alig hasonlít jobban valamihez, mint a madárijesztőnek kitett szalmabábhhoz s ez a kinézése azután minden egyéb hangolhatja a szemlélőt, csak komolyságra nem s az ilyen módon fölciczomázott erdőört mindig inkább fogjuk kinevetni, mint megsüvegezni.

Különben is számos olyan erdőbirtokost lehetne fölmutatni, kiknek erdeje a 17 § határonmányai alá tartozik, személyzetük azonban a kiadott rendelet daczára még mindig vadászfegyverrel a vállán teszi szolgálatát, teszi pedig ezt a közérdeknek teljesen megfelelően és gazdájának teljes megelégedésére. Az ellenőrzés laza voltánál fogva ennek a rendeletnek a végrehajása leginkább a hivatali elöljárók akaratjától függ, ezek közt pedig sok akad olyan, ki nem a holt betűnek, hanem a czélszerűségnek barátja, a mint hogy így is

Reginának jól estek atyja szavai s gyorsan előszedte a városba menetelkor használni szokott ruháit, azután elkísérte egészen a meredélyig, hol az út a város völgyébe hajlik s még onnan is soká kísérte szemeivel. Nem sejtette még, hogy visszajövetelénél más szemmel fogja nézni, mint a búcsúzás pillanatában.

A nap fényesen sütött s Regina, kit a hosszas zivatarok szobára kárhoztattak volt, élénk vágyat érzett kimenni a szabadba, mert különben is az óra ketyegése, a szoba mély csöndje csak terhes gondolatokat támasztottak benne. Remélte, hogy az erdőben, hol a közlgő tavasz elő előhírnökei már jelentkeztek, kedélye fel fog vidulni, Megszokott útján ment a sóhajok fenyőjéhez. A tengerre és a lapályra nyíló gyönyörű kilátás jobb kedvre hangolta. A fenyők mindegyike ragyogó fényében mintha egy-egy óriás karácsonyfa lenne. A magány félelme nem borzongatta, hiszen erdőörnek volt a leánya. Közben különös érzés kelt szívében s ezzel együtt föltűnt az ifjabbik erdőör csinos, férfias arcza; szinte fülében csengtek még

szavai, a mint mondta neki, hogy ő a rózsa a tövisek közt, mert hiszen az egész erdőn nincs kivüle más rózsaszáll.

Mély gondolataiból fölriadva szinte megijedt, hogy olyan mélyen ment be az erdőbe, de az utakat és ösvényeket jól ismervén, azonnal tájékozta magát, hogy az úgy nevezett „Fehér kapu” táján van, mely már nincs nagyon messze s csakugyan pár lépéssel el is érte azt. Ez a kapu azonban nem volt olyan, mint többi névrokonai, melyek fölfelé emelkednek; egy mély szakadéknak a nyílása volt az, mely mérhetlen mélységbe vezetett. Ha egy követ dobott be az ember, annak elmosódó koppanásából következtethetett csak a mélysége rengeteg voltára.

A szakadék nyílásának széle füvel volt benöve, mely közt itt-ott egy fenyőnek a gyökerei bujtak elő a kerek oldalakon. Ott, hol a mélyedés lankásabb volt, egy-egy fenyő bokor tengette életét, azon túl azonban következett a csupasz meredély, melynek meszes sziklától nyerte a „fehér kapu” elnevezést.

kellene mindenütt és mindennél lenni, mert hiszen ismeretes dolog, hogy a betű gyakran megölője a lényegnek.

Miután pedig a fegyverviselésből kifolyólag és azzal kapcsolatosan az egyenruhát is megpendítettük, nem fog ártani, ha erről is elejtünk egy-két szót, nem czélozván mindezekkel egyebet, mint az eszmék tisztázását és távol lévén tőlünk minden lázongó tendencia.

(folytatása következik)

Felhívás az erdőbirtokosokhoz.

63,696/99.sz. földm. min. — Azok az erdőbirtokosok, kik az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ában megjelölt kopár- és futóhomokterületek beerdősítése végett a jövő 1900. évben az állam részéről csemetékben ingyen részesülni kívánnak, felhivatnak, hogy ebbeli, 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodványaikat, annak megjelölésével, hogy mely község határában, hány kat. hold nagyságu, mely talajnemhez tartozó területet, mely fajból való és hány éves csemetékkel óhajtanak beültetni s továbbá, hogy a csemeték mily cím alatt, mely vasuti álmásra és a jövő év tavaszán vagy őszen küldendő-e a folyamodó lakhelyének pontos megjelölése mellett, az illető kerület kir. erdőfelügyelőségénél, legkésőbb folyó évi december hó 15-ig annál is inkább adják be, mivel később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

A kopárok erdősítésére adandó csemeték termelési, kiemelési, csomagolási s a vasúthoz való szállítási költségeit az országos alap fedezi és csupán a gyorsárú szerinti szállítási díjat — melyre nézve a hazai vasutak mérséklést engedélyeztek, — viseli az átvétel alkalmával a jelentkezett erdőbirtokos.

Még nem találkozott ember, a ki megpróbálta volna behatolni ebbe a szédítő mélységbe. A rege azt mesélte, hogy fenekén vörös sapkás bányarédek tanyáznak s ott élik világukat s azt, ki hozzájuk le merészkednék, menten elpusztítanák. Ezért a nép félve kerülte a helyet. Regina régóta nem járt erre s így kíváncsian nézte a mélység kinyuló szikláit s a mennyire csak félelem nélkül tehette, a meredély széléhez ment s itt egy fenyő ágába kapaszkodva, letekintett a mély üregbe. Egyszerre — mint, ha csak valamely láthatlan kéz erősen megrántotta volna — visszapattant; ez nem volt csalódás! Ott lent, a mélység fenekén egy férfi alakot látott, a mint a sziklafalak széléin tapogatódzva mozgott; ez nem lehetett más, mint a sokat keresett Lukács! De az Isten szerelmére! hogy kerülhetett oda s hogy tudta magát a szikla oldalán fenntartani? Most azonban nem volt idő a hosszas tétovázásra.

— Lukács! Lukács! — kiáltotta le ismételten. A mélységből vissza felelt egy hang, nem tudni,

Figyelmeztetnek egyuttal az erdőbirtokosok, hogy a mennyiben a rendelkezésre álló csemetemennyiség megengedi, a vágásterületek felújításához is fognak adományoztatni csemeték; még pedig azon kis és közép-birtokosok részére, kik kis terjedelmű és csekélyebb jövedelmezőségű erdejük fentartásához szükséges csemetéket a saját területükön s költségükön termelni nem képesek, ép úgy, mint a kopár területek erdősítésére, ingyen, a nagybirtokosok részére pedig a csemeték árának, vagyis kerükltségének megtérítése mellett.

Kelt Budapesten, 1899. évi augusztus hó 10.-én.

Földmívelésügyi magy. kir. minister.

Körrendelet

valamennyi törvényhatóságnak, közigazgatási bizottságnak és kir. erdőfelügyelőségnek.

(A járási erdőőrök fegyelmi vétségei feletti eljárásra és ítélkezésre nézve elsőfokban való illetékesség megállapítása ügyében.)

50,182/99. sz. földm. min. — Az erdőőrök fegyverviselési, fegyverhasználati és fegyelmi ügyeire nézve általam 1895. évi 72,086. ügyszám alatt — a m. kir. belügyminister ural egyetértőleg — kiadott szabályzat 7. §-ának bizonyos esetekben miként való alkalmazása iránt felmerült kérdésből kifolyólag, a m. kir. belügyminister ural egyetértőleg értesitem a címet, hogy oly esetben, midőn a járási erdőőr szolgálati köre egynél több szolgabírói járásra terjed ki, a fegyelmi eljárásra és ítélkezésre elsőfokban az a járási főszolgabíró illetékes, a kinek járása területén a fegyelmi eljárás tárgyát képező cselekmény elkövetett; azokban az esetekben pedig, ha a kérdésben forgó szabályzat 6. §-ában meghatározott

a félelem, vagy a meglepetés hangja. A leányt most félelem fogta el. A mélységből olyan forma hangok hallatszottak, milyeneket a kövek gördülése okoz s ezek a hangok mind jobban közeledtek. Regina nem mert többé oda menni, honnan első ízben letekintette, hanem mintegy megkövülve várakozott s merőn nézett maga elé. Egyszerre a tárna tulsó oldalán egy emberfej mutatkozott s nyomban utánna kikapaszkodott a férfi. Most látta csak, hogy nem valamely természet fölötti csodával van dolga, mert a férfi egy fenyő tövéhez erősített kötél létrán kapaszkodott föl a mélységből. Ez a férfi azonban legnagyobb bámulatára nem Lukács volt, hanem Sebaldus, az ifjabb erdőőr.

Mint a köszáli zerge, oly könnyedén futott Regina hozzá. Nem kisebb volt Sebaldus bámulata is, midőn őt meglátta, de a helyett, hogy e fölött való örömeinek adott volna kifejezést, csak némán köszöntötte a leányt. Egy pillanatig némán álltak ott, végre Regina megtört.

— Az Istenért, hogy lehet egy galamb kedvéért

fejelemi vétségek valamelyike nem áll szoros kapcsolatban valamely erdőbirtokos vagy erdőbirtokkal, akkor az eljárás az erdőőr lakhelyére nézve illetékes főszolgabíróhoz tartozik; végül utóbbi természetű fejelemi vétségek eseteiben, városban lakó erdőőrré nézve, a főszolgabírák közül annak hatásköréhez tartozik az eljárás, a kinek járására az erdőőr szolgálati köre kiterjed és székhelye a városhoz legközelebb esik.

Továbbá megjegyzem, hogy a mennyiben az illetékességre nézve ezen elvek szem előtt tartása mellett is kétely forogna fenn, akkor a másodfoku fejelemi hatóság van hivatva az elsőfokban illetékes fejelemi hatóságot kijelölni.

Budapest, 1899. augusztus hó 1-én.

A miniser helyett:

Kiss
államtitkár.

LEVELEZÉS.

Szergény (Vas m.) 1899 szeptember 2.

Tekintetes szerkesztő úr!

Arra a szives fölhívására, hogy a folyó évi erdősítésein eredményét bejelentsük, a következőket van szerencsém becses tudomására hozni:

A nagyméltóságú Erdődi Ferencz gróf ur tulajdonát képező szergényi uradalom erdőrészében mintegy 120 kat. hold kopár terület kerül beerdősítés alá, mely erdősítést a folyó év tavaszán megkezdvén, ez alkalommal a következő mennyiségű csemetét ültettem ki:

erdei fenyőt 130000 darabot

fekete fenyőt 90000 „

ákácot 12350 „

szilvát 1000 „

összesen . 383350 darabot

Daczára annak, hogy az ültetés rossz kavicsos talajon történt s a nyáron át nagy szárazság uralkodott, az eredmény eléggé kielégítő, a mennyiben megfogamzott és szépen fejlődik s az erdei fenyőnél 75, fekete fenyőnél 60, ákácznál 65, szilvánál 50 százalék.

Faiskolám helyben van az erdőnél mintegy 450 □-ól területen s ebből kerültek ki az egy éves fenyő és a 2 éves ákác és szil csemeték.

Csemetekertemben van még 250000 darab erdei 150000 darab fekete fenyő és 5000 ákác csemetém.

A csemetekertemet szeretett főnököm Szabó György főrdész ur augusztus első napjaiban vizsgálta meg s nagy örömmre az ott látottak fölött nem csak teljes elismerését fejezte ki, hanem jól gondozott csemetéimet dicsérettel halmozta el.

Szívélyes üdvözléttel vagyok szerkesztő urnak

igaz hive

Spangl Imre
urad. erdőőr.

Különfelek.

Álomfü. Száz esztendeig alvó, szabaditóra váró három szépséges királykisasszony meséje valóra vált. Egy Gillespie nevű edinburghi tudós ismerteti tudományos alaposággal a „Nevyork Medikal Jornal“-ban azt a növénycsaládot, a mely hosszú, mély álmot hoz embernek. állatnak, mert más teremtmény nem él ezzel a plántával, a mi bizony csak fűszamba megy. Különösen az orosz síkságokon meg az amerikai pampas-okon érzi magát otthoniasan, de az egyik fajtája, a lengő szálú árvalányhaj, a mi délibábos pusztáinkról is kedves ismerősünk. Hanem azok a jámbor állatok, amelyek jóízűen

életét így kockára tenni? Ha ezt atyámnak megmondom, bizon el sem fogja hinni.

— Mindenre, a mi szent kérem, hogy atyjának egy kukkot se szóljon arról, hogy engem itt látott — szólt rémülten az ifju.

A leánykát zavarba hozta társa dúlt ábrázata s borzasztó aggodalmak kezdtek gyötörni.

— Ön Lukácsot találta meg oda lenn, vagy más valami borzalmasat látott, mert ezt rémült arcza nyilván mutatja. Vagy megmondja ön nekem a titkát, vagy pedig elmondom az egészet atyámnak.

Az ifju keblében erős harcz dúlt s miközben csendesen ballagtak visszafelé, számos ellenvetést tett, ez azonban mit sem használt, mert a leány sokkal makacsabb volt, mintsem hitte volna. Már a sóhajok fenyője alá értek s itt végre megtört a borzalmas kutatásban elcsigázott erdőőr ellentállása. A nehéz kötélhágcsot ledobta válláról s remegő hangon szólt:

— Jól van, ha már édes atyját okvetlen szerencsétlenné akarja tenni, elmondom, hogy miket találtam.

Abban a szakadéokban csakugyan ott kell lennie a szerencsétlen Lukácsnak.

— Honnan tudja ezt? Vagy talán látta?

— Látni ugyan nem láttam, de azért bizonyosan tudom, el is mondom sejtelmem okát. Már a tegnapi kutatásnál egy helyen vérnyomot találtam a szakadék szélén s elhatároztam, hogy ennek okát nyomozni fogom. Az erdőházakban hat kötélletrát szedtem össze s ezeket egymáshoz erősítettem, hogy a mélységbe leereszkehessem. Természetes, hogy a fenékre így sem jutottam el, hanem csak addig, hol a szakadék mélyét egy Isten tudja mikor lezuhant fenyő hidaltaát, kivoltam merülve s így annak törzsén pihenőt tartottam, egy kézzel a kötélhágcsóba kapaszkodva, miután pedig ott lenn homály uralkodik, gyufát gyújtottam s ennek fényénél újból megtaláltam a vérnyomot a fenyőfán. Most már nem kételkedtem benne, hogy ide egy élő lénynek kellett lezuhannia, még pedig nem is önkényes ugrással, hanem úgy dobták oda, mert másképp nem a fenyőre esett volna. A mélységben

rágcsálják, nem nagy élvezetet lelnek benne. Csakhamar annyira elbágyadnak, hogy mozogni is alig tudnak. Szánalmas latvány az ilyen állomfűre kicsapott nyáj. A ló például fejét, farkát lelógatja, egész testében remeg, fehér hab üt ki rajta köröskörül. A lélegzetvétele szabálytalan és rendkívüli gyors. Ugy néz ki, mintha csakhamar halálra válna. De Gillespie azt mondja, hogy ettől nincs mit félni sem a lónál, sem a szarvasmarhánál. A juhra nincs hatása az álomfűnek. Azt is megpróbálta, hogy kivonatot készített a fű levéből és ezzel végzett további kísérleteket. Békák és tengeri nyulak voltak a szegény áldozatok, amelyekbe beoltotta az álomfűkivonatot. Eleinte élénk nyugtalanság fogta el őket de csakhamar erőt vett rajtuk a kábultság s azután narkotikus álom. Gillespie most azon fáradozik, hogy tökéletesen tiszta kivonatot, álomitalt nyerjen a fűből.

Halálos légycipés. Meizner Andrásné székesfejevári asszony tragikus módon halt meg. Egy légy megcsipte a minap az orrát s a csipés után nyomban daganat támadt rajta. A daganat rohamosan terjedt és hiábavaló volt az orvosok fáradsága, a szerencsétlen asszony másnapra vérmérgezés következtében meghalt.

Kővé vált erdő. A természet egyik érdekes csodája az arizonai megkövesedett erdő, amelynek Chaledonypark a neve. A földet több mérföldnyi távolságban három-négy láb vastagságu tuskók fedik. És valamennyi meg van kövesedve. Legtöbb teljesen átlátszó. A kék, sárga, vörös és szürke színek minden változatában pompáznak ezek a megkövesedett fák. Mindmennyi drágakő, s csak azért nincs értékük, mért óriás mennyiségben találhatók. Egy hatalmas fa negyvenláb széles örvényt hidal át, az egész világon az egyetlen hid, amely agátkőből van alkotva.

A legöregebb cipő. Az angol nemzeti múzeumban van egy kis cipő, amelyet nagyon gondosan őriznek. Nevezetes kis cipő ez alig két kilogrammnyi s köteteket is irtak már róla ez, angol arkeológusok és mindannyian megegyeznek abban, hogy ez a cipő a világ legöregebb cipője. Ugy állapították meg, hogy a Krisztus előtti

1560-ik esztendőből való, amikortájt még többféle élelmiszerral kenyeret is temettek el a halottakkal, Ezt a nagyértékű régiséget egy francia régész találta Assyriában a század elején ásatás közben. Ez a tudós aztán felajánlotta a párisi múzeumnak négyezer frankért. A szeme közé nevettek, kicsufolták. Háromezer éves cipő! . . . Hát még mi! . . . A tudós aztán sértett önérzettel ment az angolokhoz, nekik ajándékozta a cipőt S az angol múzeum inventáriumában a cipő tizezer font értékkel szerepel.

A világ legujabb gyümölcsei. Jamaikában egy amerikai társulatnak 18 ezer hektár kiterjedésű gyümölcstermő uradalma van. 1898-ban a többi között 3 millió bananet, öt millió kokuszdíót arattak ott. A társulatnak 12 gőzöse van, a melyek hetenkinti indulnak Jamaika kikötőjéből, hogy a gyümölcsöt Európa és Amerika kikötőibe szállítsák. Nagy gyümölcsöse van még az Oldenféle cégnek Nussovariban. Ennek kiterjedése 1000 hektár és 2000 körte, 2500 alma és 61.000 őszi barackfa van rajta. Barbara gyümölcsösében Kaliforniában hasonló terjedelem mellett 10.000 mandula, 12.000 dió és 15.000 olajfa van.

Sebek gyógyítása. A sebek kezelésére eddig a kellemetlen szagu jodoformon kívül számos egyéb szert is használtak, legujabban a szalmaszenet kezdik alkalmazni s úgy látszik, nagy eredménnyel. Nem utolsó haszna, hogy kezeügyében van mindenkinek. A japánok századok óta használják.

Szerkesztői üzenetek.

Pálfi János urnak, Ó-Ruzsin. A hiányzó számot megküldtük; a fegyvergyáros nevét legközelebb közöljük, csak azt várjuk, hogy a magunk által megrendelt fegyver minőségét kipróbáljuk, mert nem akarunk szédelőket ajánlani. Ha megérdemli, akkor az illető cégnek a hirdetését is fogja hozni lapunk. **Makky János** urnak, Somorjaizsiget. A dolgozatot lapunk jövő évfolyamában fogjuk csak közölhetni, addig szíves területet kérünk.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradzsky Emil.

néma csönd uralkodott s így az, ki oda esett, nyilván halálra zúzta magát. Ime, ezt édes atyjának soha sem lett volna szabad megtudnia, nehogy lássa, hogy titkát más is tudja. Most mindent tud s Isten bocsássa meg, hogy ezt a vallomást belőlem kiereszszakolta.

Pár pillanatig néma csendben álltak ott még; a leány lelke mélyéig meg volt rendülve a hallottaktól s erélye láthatólag fogyott.

— Haza kisérjem, Regina? — törte meg a csöndet az erdőőr.

A leány tagadó mozdulatot tett s futólag köszöntve Sebaldust, lakásuk felé indult: ugyanezt tette az erdőőr. is.

— Súlyos est ez — szólt a városban az erdőmester a nála jelentkező s jelentést tevő Vassnak — annál súlyosabb, mert ön saját bevallása szerint is több ízben fenyegette a sekrestyést.

— Elismerem, hogy nagy hiba volt — szólt ez — s bűnhődni is fogok érte mindaddig; míg az az ember elő nem kerül.

Itt még simán ment a dolog, de bezzeg másképp a törvényszéknél, hol szinte jelentést tett. Az erdőmester ismerte emberét s tudta, hogy az gonosztett elkövetésére nem képes, az idegen vizsgálóbíró azonban ridegen hallgatta előadását s leolvashatta mogorva arcából, hogy nagy kedve lenne rögtön letartóztatni, de azért mégis elbocsátotta.

Az öreg feőerdőőrben fölébredt a dacz s a város szűk utcáin haladva mormogta: „no, így bizzék az ember másokban! bizon nem lehetünk bizalommal más mint nők és gyermekünk irányban!” Szegény, nem is sejtette, hogy a legnagyobb gyanu éppen leánya szívébe fészkelte be magát. A városban soha sem szeretett soká időzni s most is szíve a szabad erdő felé vonzotta, de hát még különféle bevásárlásokat kellett tennie a ház részére, no meg a leányának is csak akart valami vásárfiát vinni. Soká bolyongott föl-alá, míg egyszerre a folyó partjához ért. Némán bámult a kék hullámokra, midőn egy kéz nehezedett vállára s annak tulajdonosa kellemes hangon s bámulva szólt:

— Vass János itt?

(Vége következik).

Köszönetnyilvánítás.

Ö Fensége Salvator Lipót főherczeg udvari mesteri hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbesttalpallal bélelt cipőkkel. Ö Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbéléssel, ugyanannál a cipőszőnél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelőek, a mint megfelelőek voltak a szalonzipők. Zágráb, 1898 július hó 8-án. KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur! Az asbestbetéti cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel. Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897 évi szeptember 17-én.

tisztelő híve WEKERLE SÁNDOR

Nincs többé lábfájás!

Óvjuk lábainkat az izzadástól

Sem tyükszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdagamat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbélés sel látja el.

Kettősvastagságu 1 fnt 20 kr. egyszerű 60 kr. homoktalp 40 kr. gyermekeknek fele.

Az asbesttalpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Erdészeknek 10% árengedmény.

Kapható kizárólag az Asbestáru-gyár betéti társaság. Budapest, VI., Sziv-utca 18.

MEGJELENT

a

BLUM ÉS TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmívelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujjalag megbízott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruha szállításával.

Tisztelettel értesítjük, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készíttetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BUDAPEST, IV.
Sütő utca 2, Szervitater sarkán.

BLUM és TÁRSA

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József főherczeg udvari szállítói.
Szerb kir. udvari szállítók. A földm. m. kir. miniszterium szállítói.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.